

FINANSDEPARTEMENTET

Nasjonalbudsjettet 2010

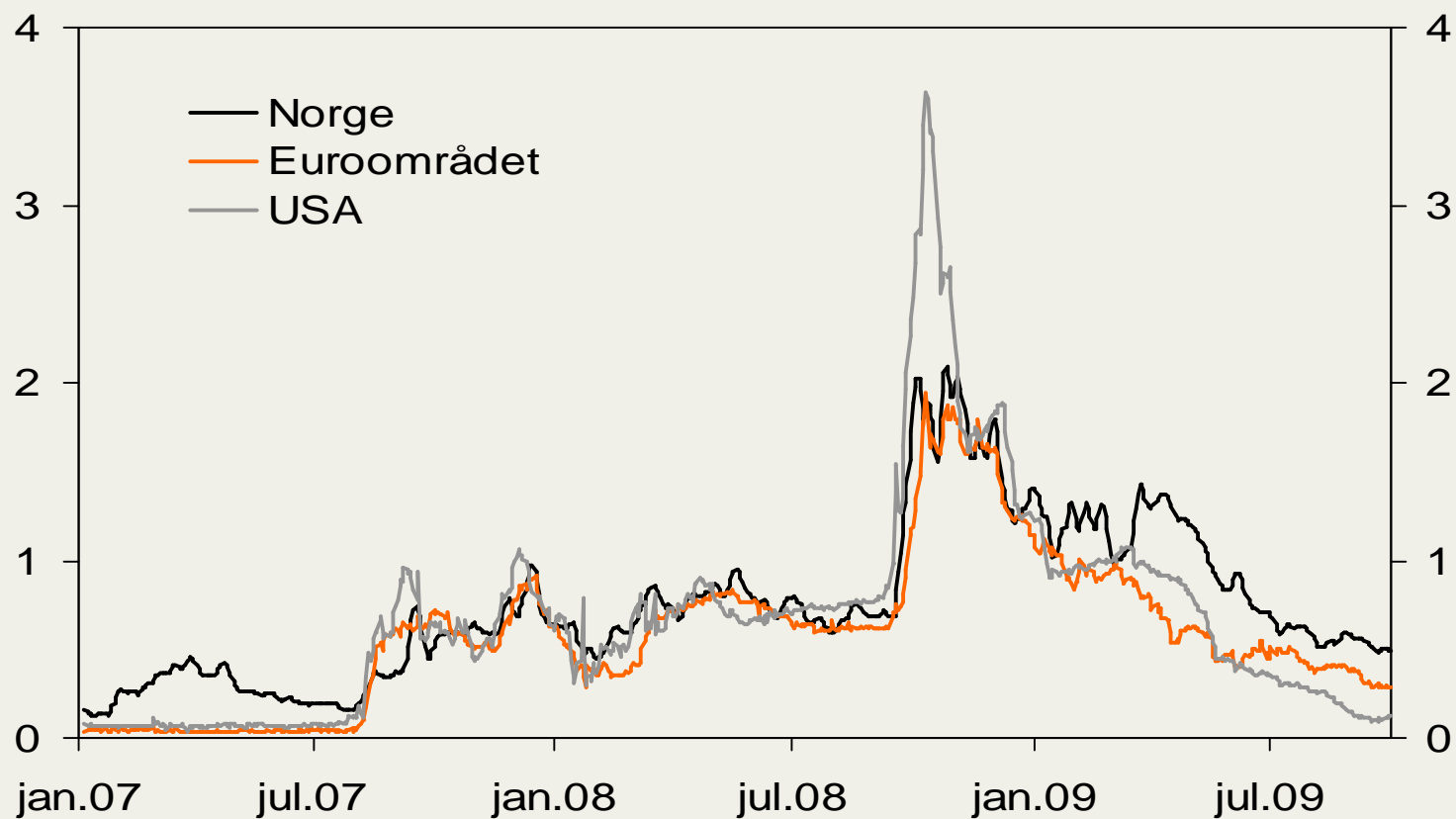
Ekspedisjonssjef

Knut Moum

20. oktober 2009

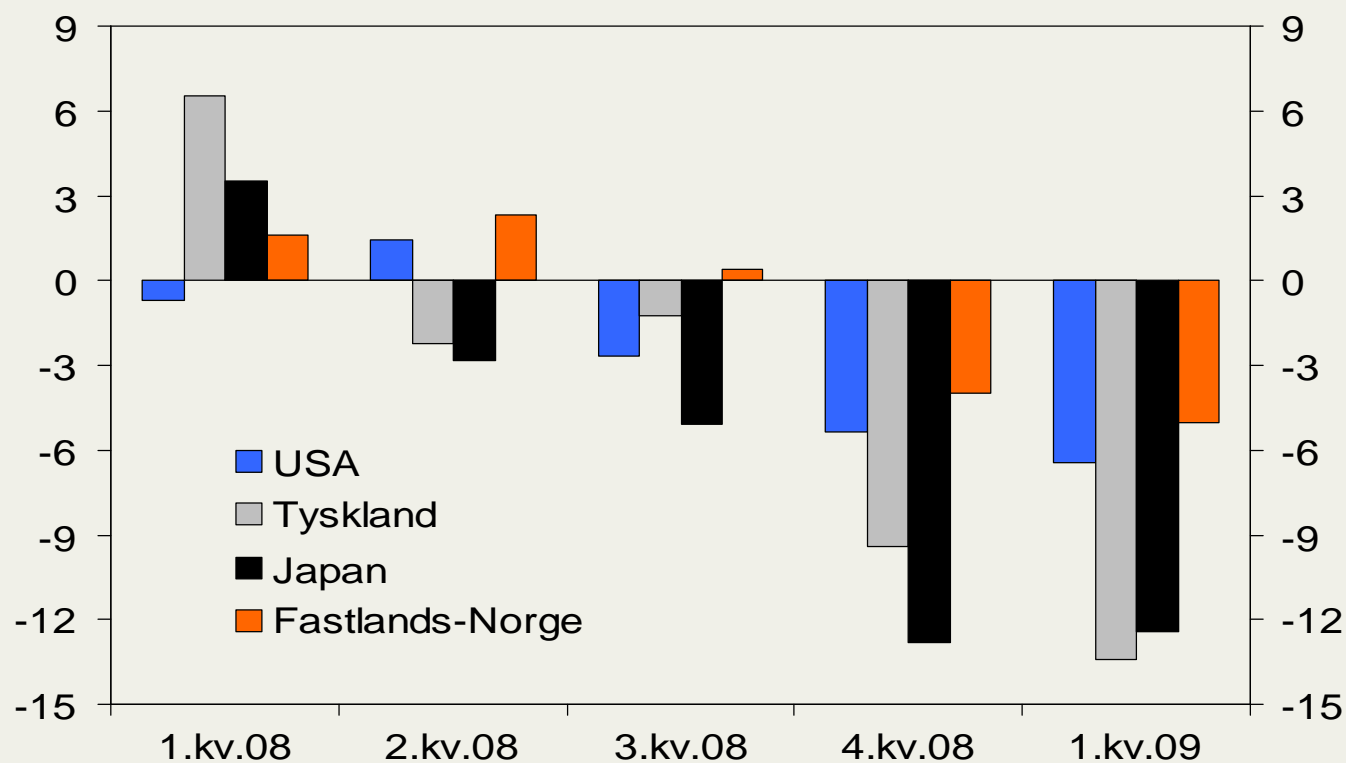
Bedring i penge- og kredittmarkedene etter et svært turbulent år

Risikopåslag på tremåneders pengemarkedsrenter. Prosentpoeng

Også Norge rammet av krisen, men mindre enn mange andre land

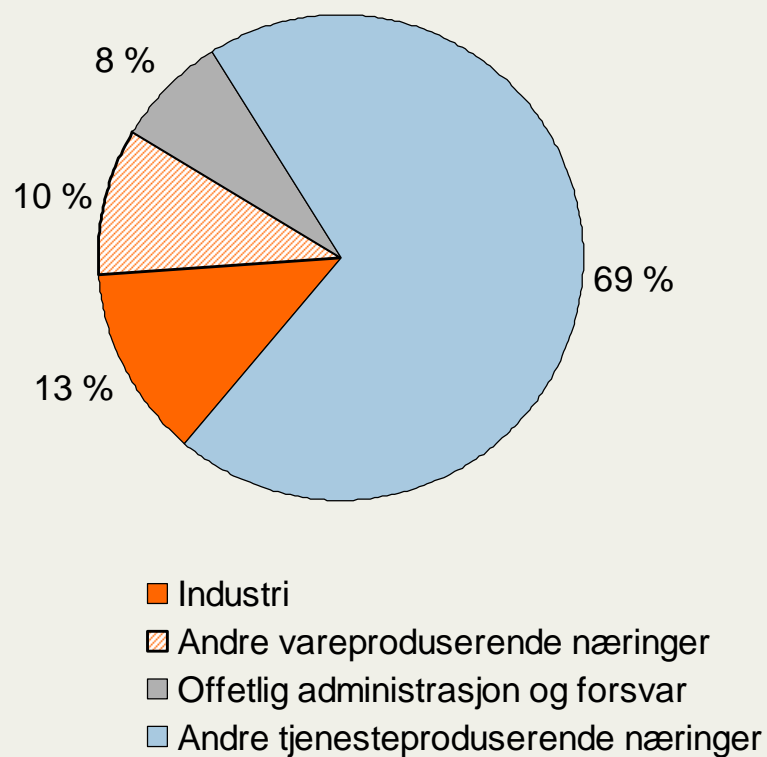
BNP-vekst fra kvartalet før. Sesongjustert årlig rate. Prosent

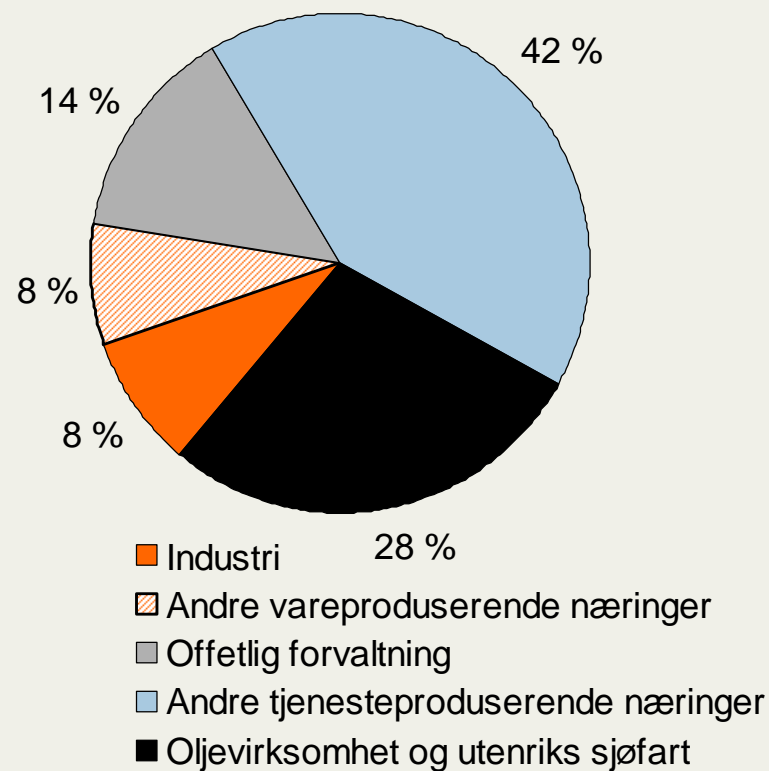
Norge hadde et gunstig utgangspunkt

BNP fordelt etter næring

USA (2007)

Norge (2008)

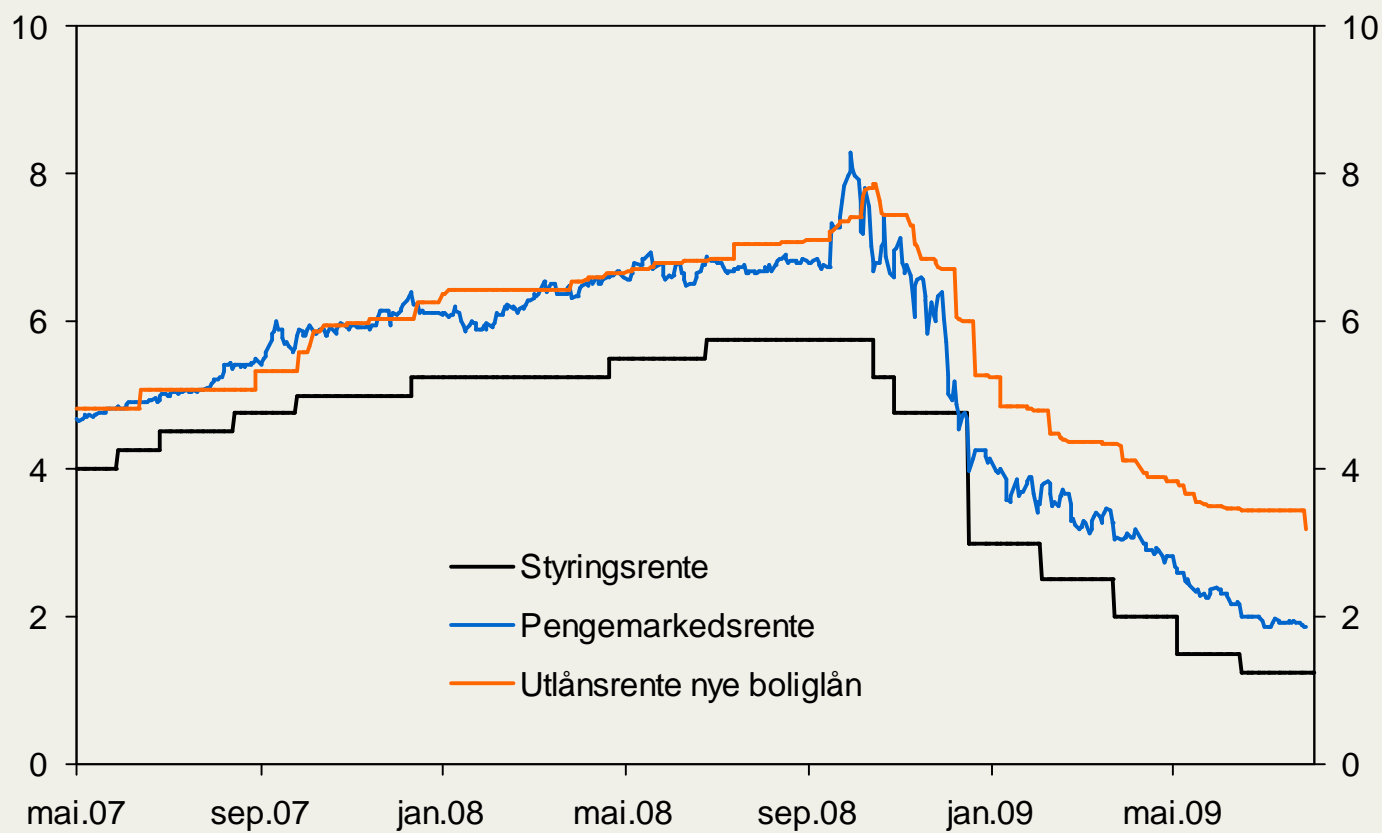

Tre hovedpilarer i myndighetenes svar:

I. Raske og målrettede tiltak i finansmarkedene

- Bytteordningen
- Statens finansfond
- Statens obligasjonsfond
- Styrking av offentlige finansieringsordninger

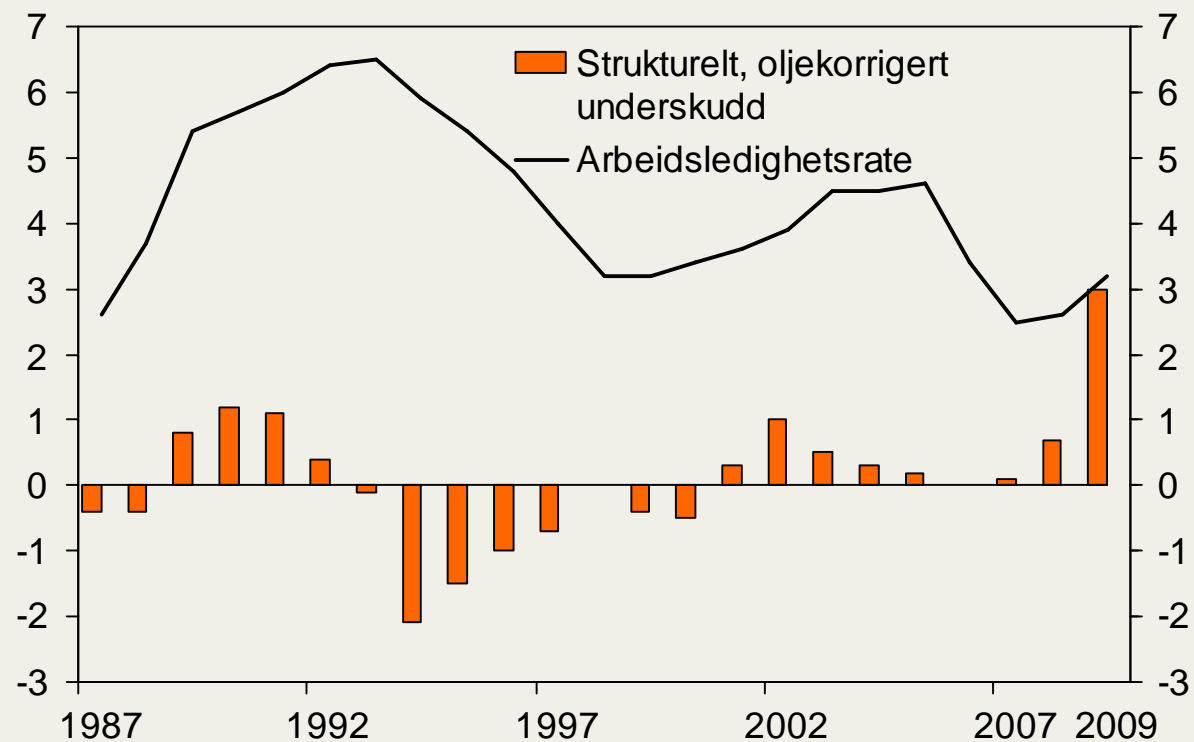
Tre hovedpilarer i myndighetenes svar:
II. Ekspansiv pengepolitikk

Tre hovedpilarer i myndighetenes svar:

III. Sterke finanspolitiske impulser

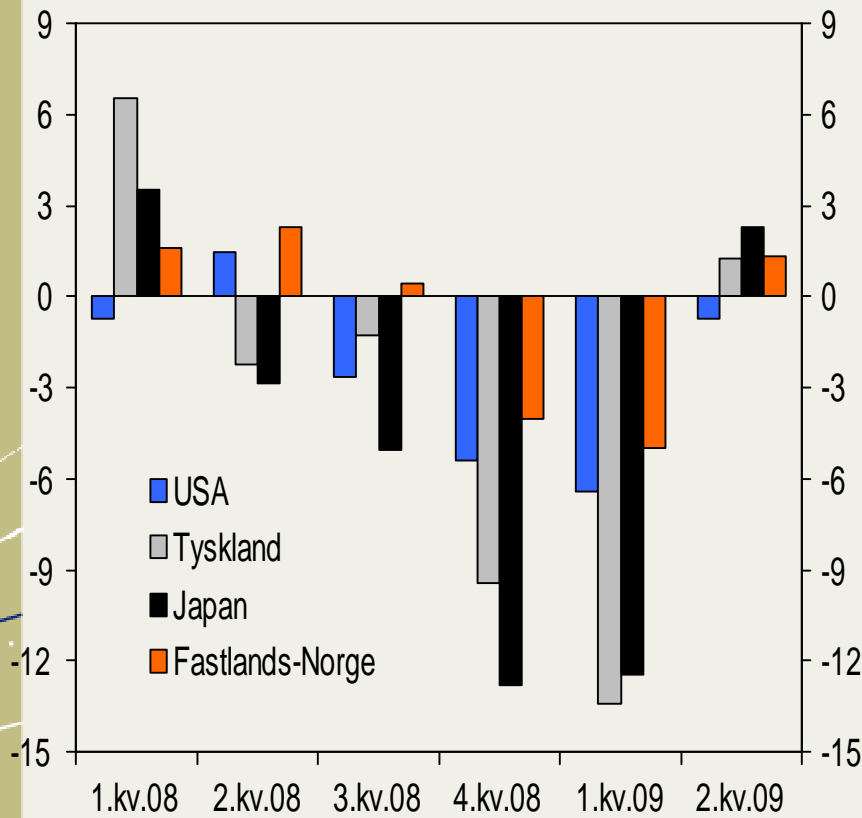
Finanspolitisk impuls¹⁾ og arbeidsledighetsrate

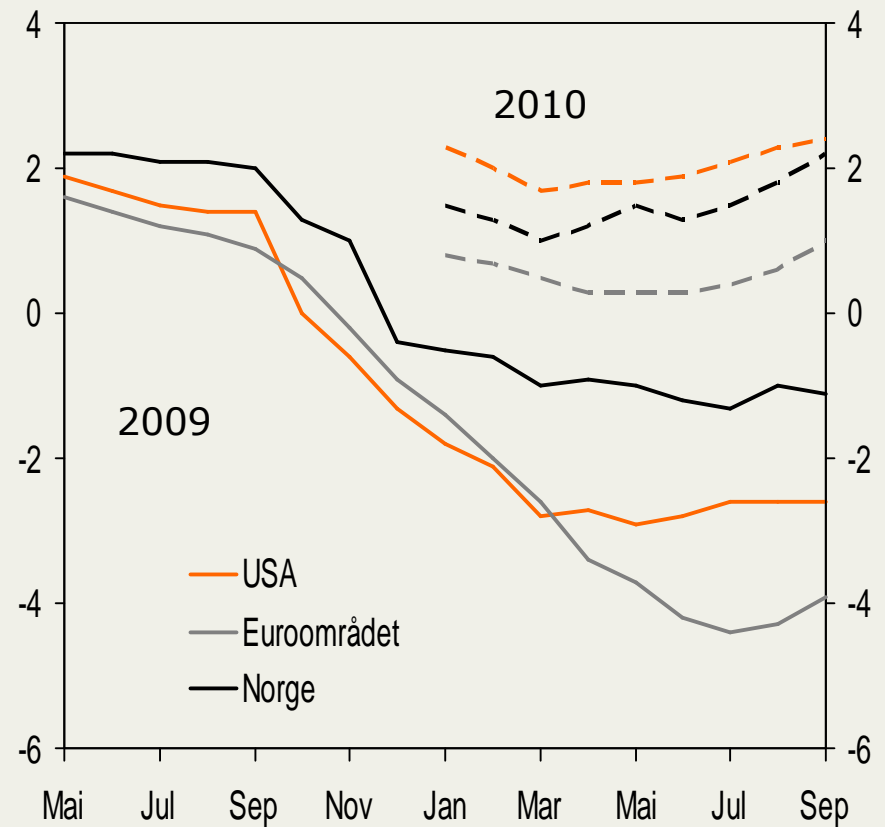
1) Endring i strukturelt, oljekorrigert underskudd i pst. av trend-BNP for Fastlands-Norge. Prosentpoeng

Tegn til omslag og større optimisme

BNP-vekst fra kvartalet før.
Sesongjustert årlig rate. Prosent

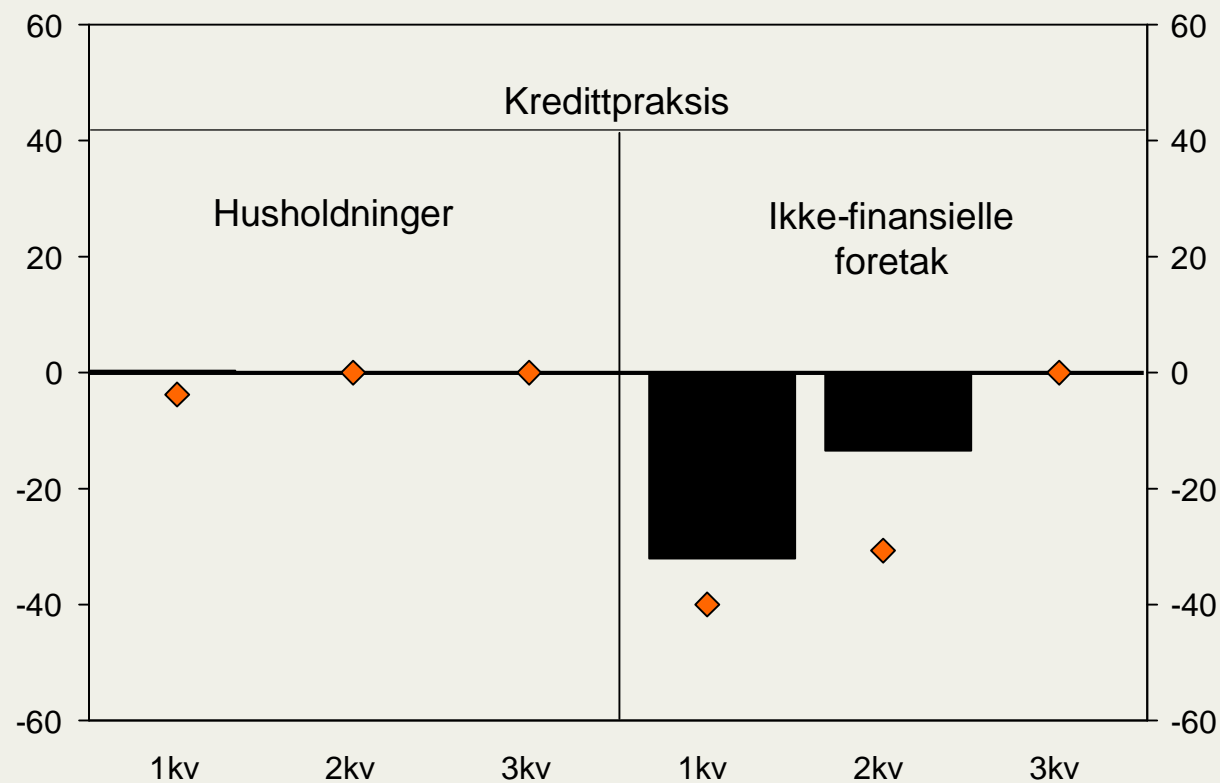

Anslag for BNP-vekst i 2009 og 2010
på ulike tidspunkt
Prosentvis endring fra året før

Endring i kredittpraksis overfor husholdninger og ikke-finansielle foretak i 2009

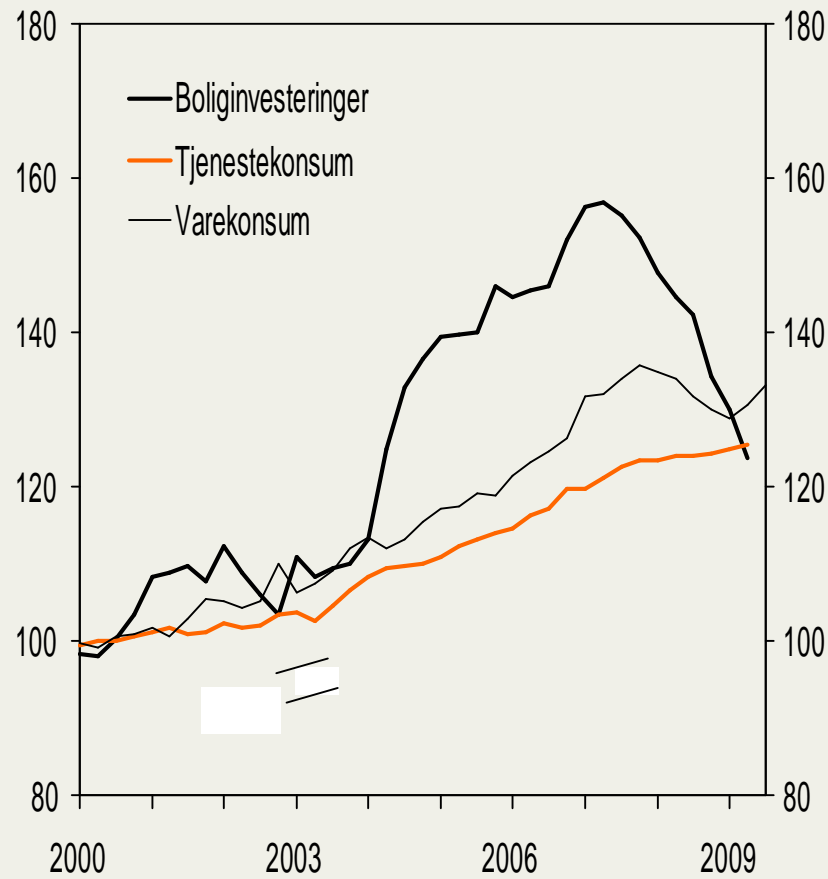
Nettoll. Prosent

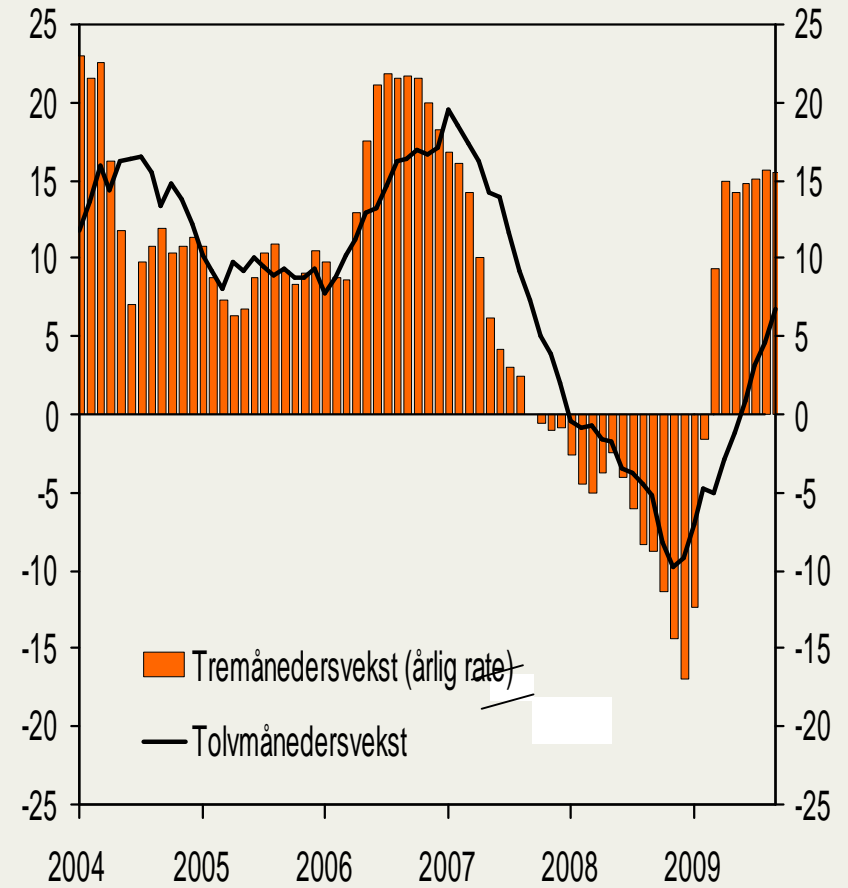
Figur 2.9 A

Husholdningenes etterspørsel

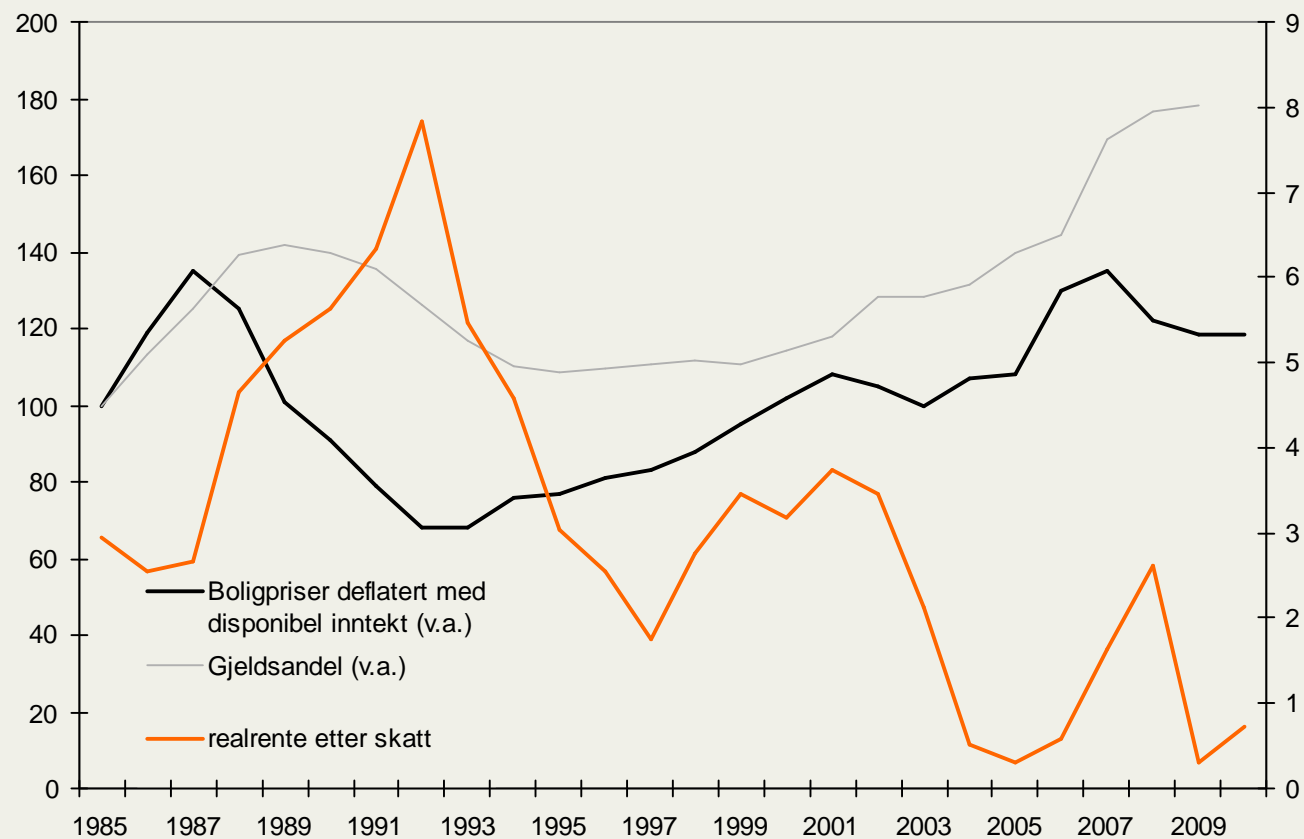
Sesongjusterte volumindekser. 2000 = 100

Boligprisvekst (NEF-ECON)

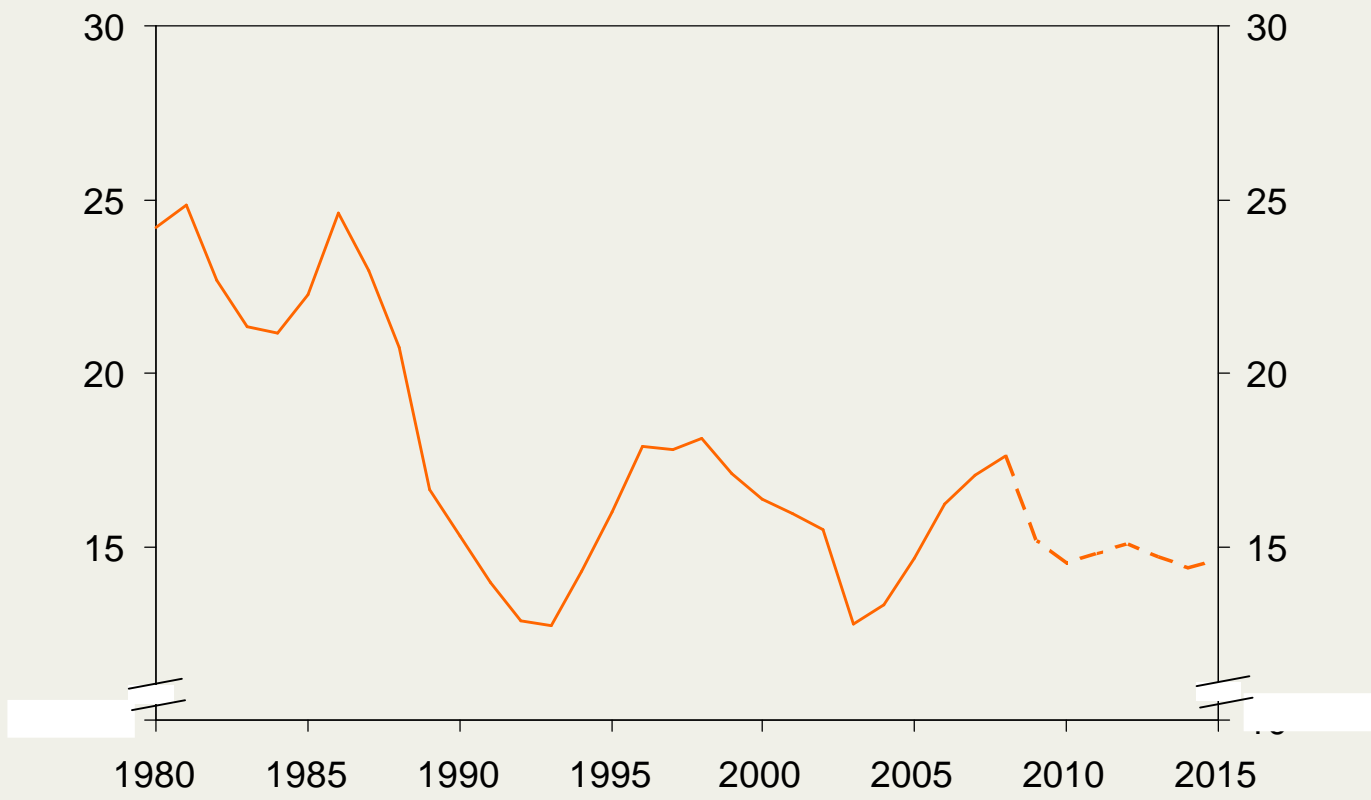
Sterk boligprisvekst de siste årene, også sett i forhold til disponibel inntekt

1) Boligpriser deflatert med disponibel inntekt. Nominell rente er 3 mnd. NIBOR

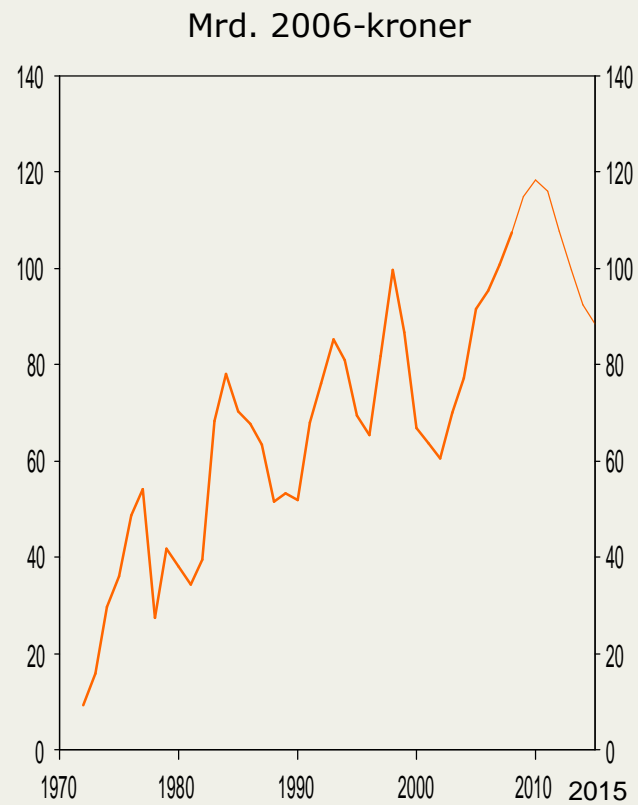
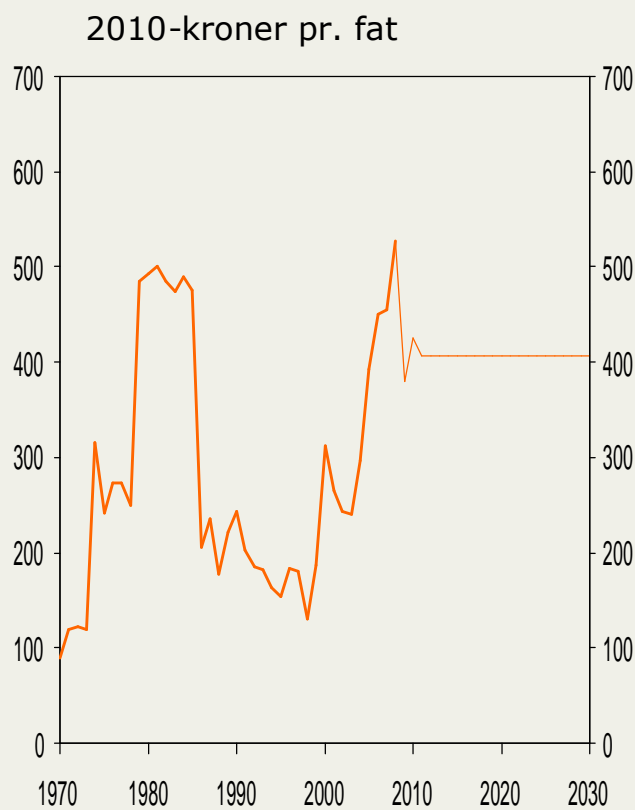
Investeringer i fastlandsbedriftene som andel av bruttoproduktet

Prosent

Figur 2.24

Råoljepris og investeringer i petroleumsvirksomheten

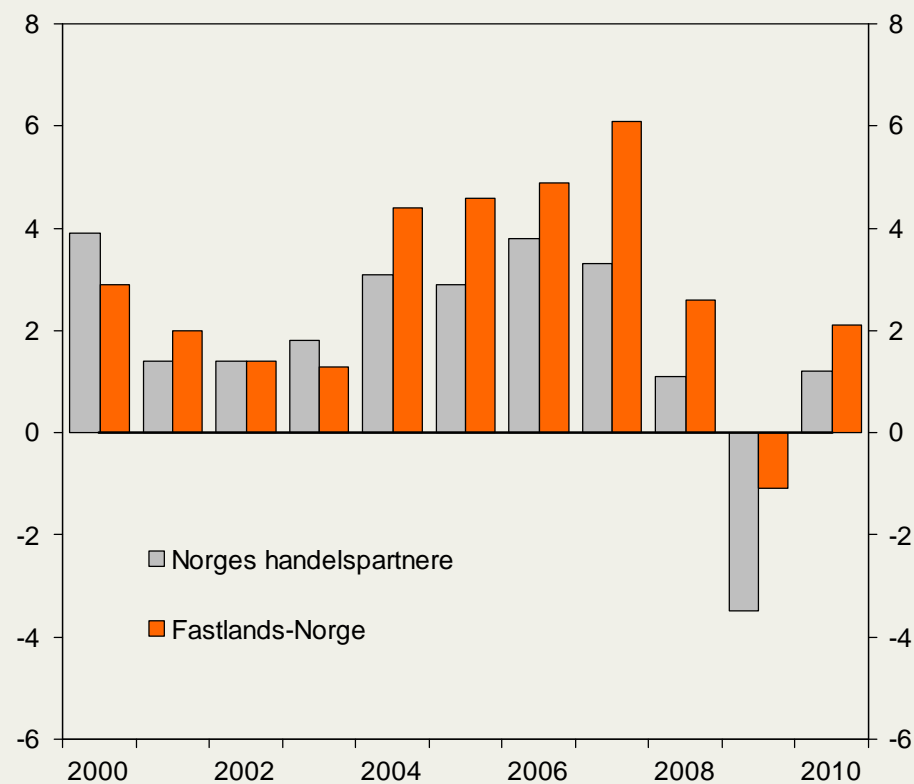

Figur 2.22

Vekst i 2010 etter nedgang inneværende år

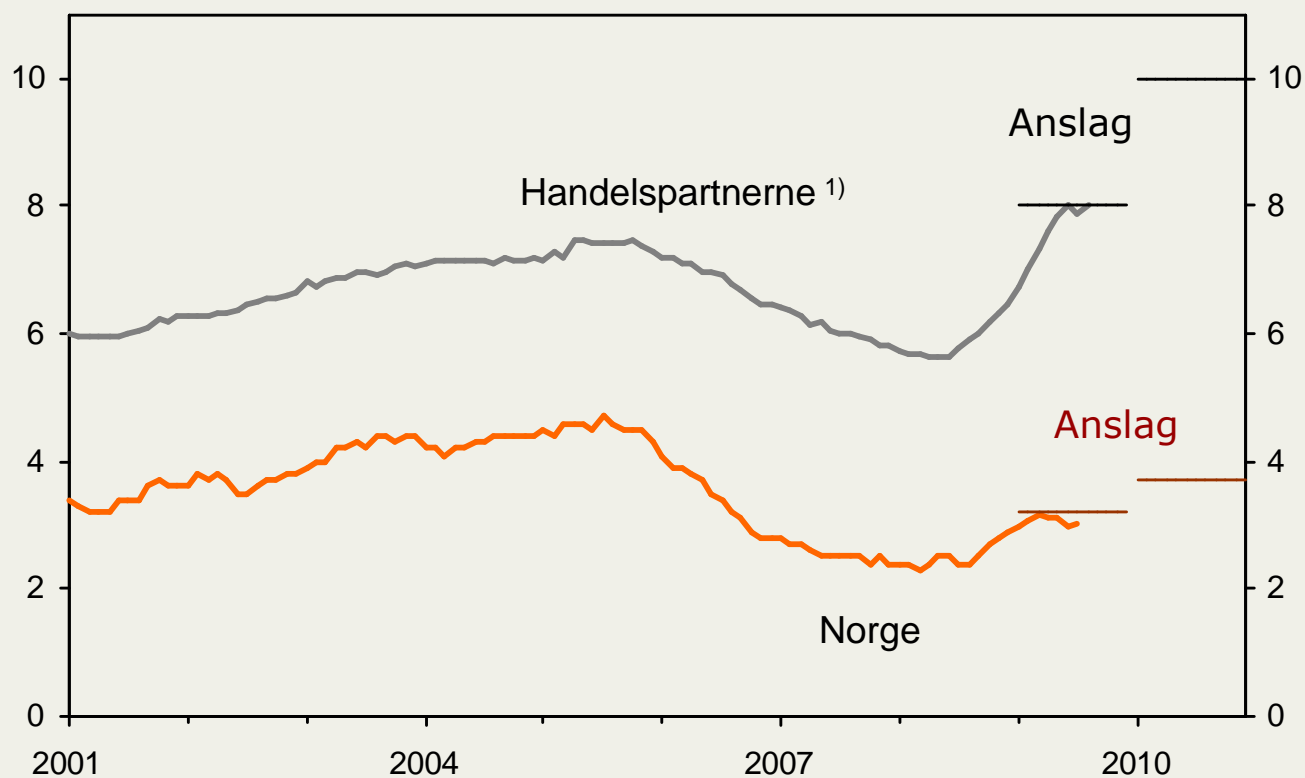
- Oppjustert vekstanslag for 2010
 - Økt etterspørsel fra husholdningene
 - Høyere oljeinvesteringer
 - Økt eksport
- Fortsatt usikkerhet, men risikoen for et kraftig tilbakeslag i norsk økonomi mindre enn tidligere

BNP. Endring fra året før i prosent

Klart lavere ledighet enn i de fleste andre land

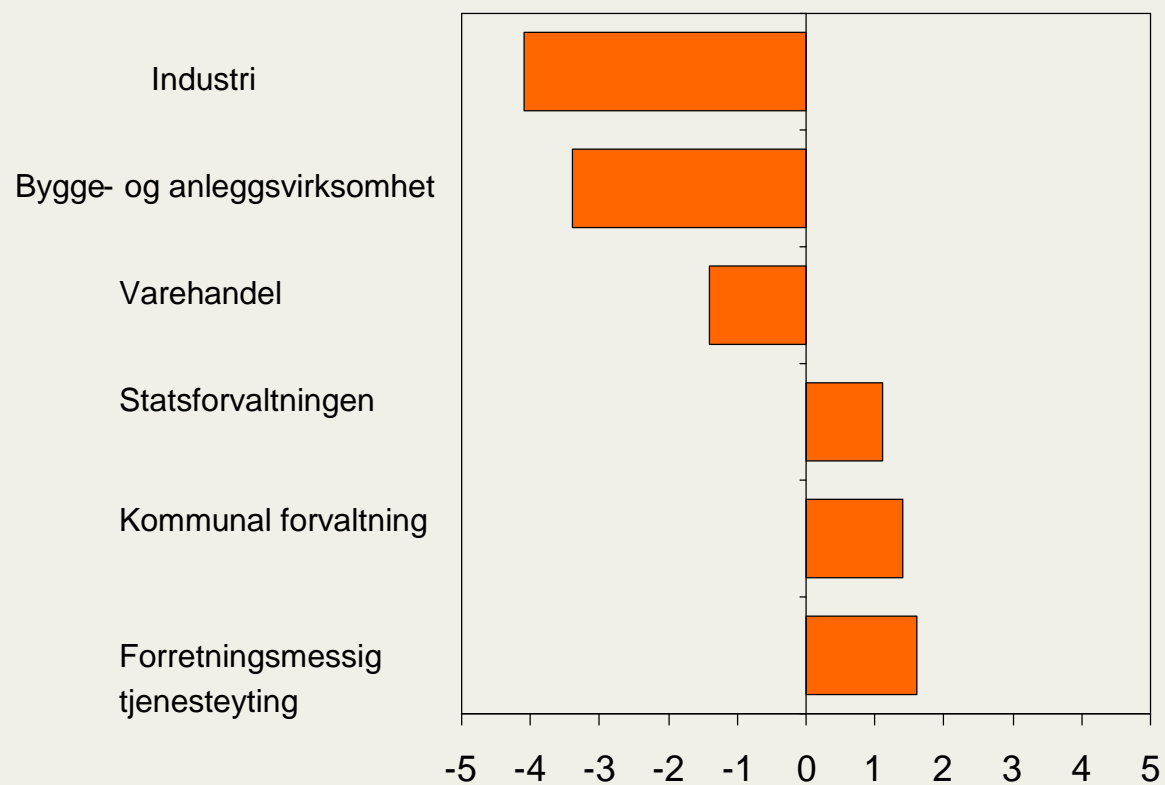
Arbeidsledighet. Sesongjusterte månedstall. Prosent av arbeidsstyrken

1) Vektet gjennomsnitt for Norges 15 viktigste handelspartnere

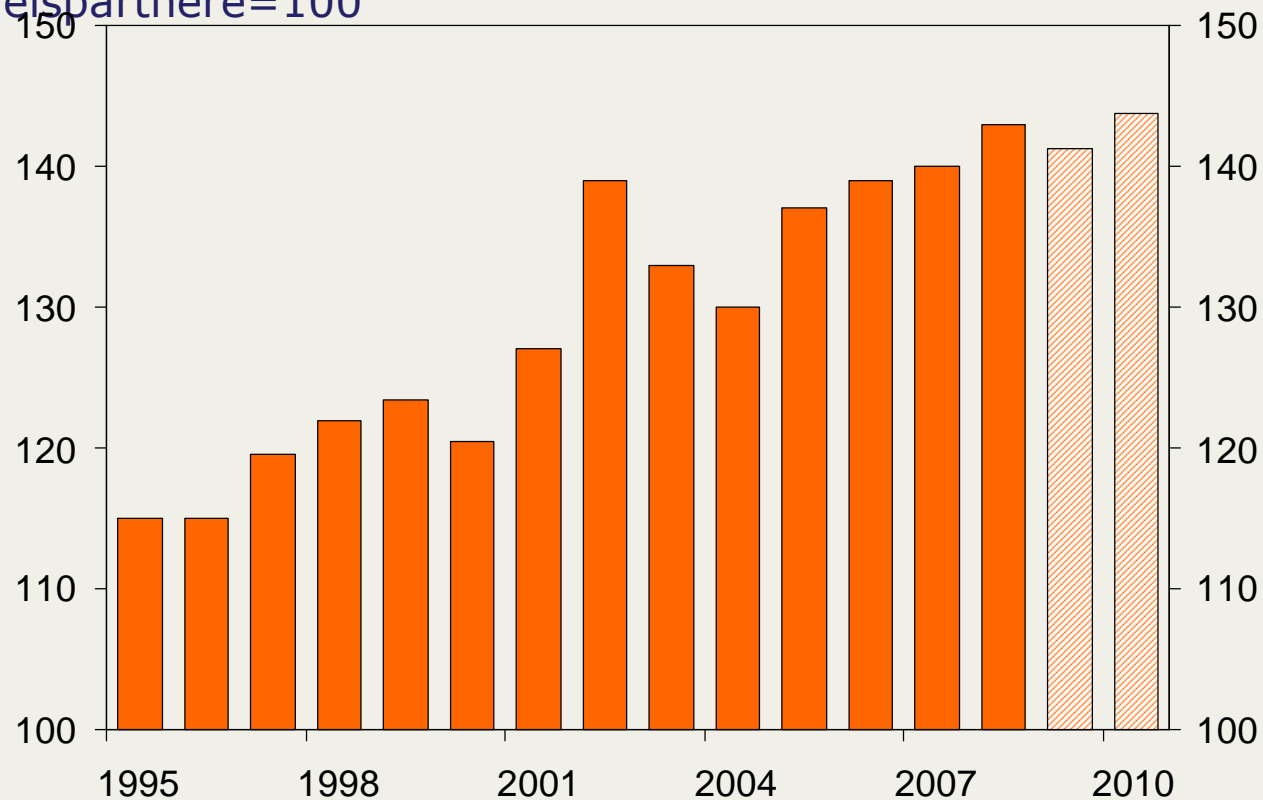
Men industrien og bygg og anlegg rammes mer enn andre

Sysselsetting etter næring
Endring fra 3. kv.2008 til 2. kv.2009, pst.
Kilde: SSB

Høyt kostnadsnivå

Lønnskostnader for industriarbeidere i Norge i forhold til handelspartnerne . Felles valuta. Indeks Norges handelspartnere=100

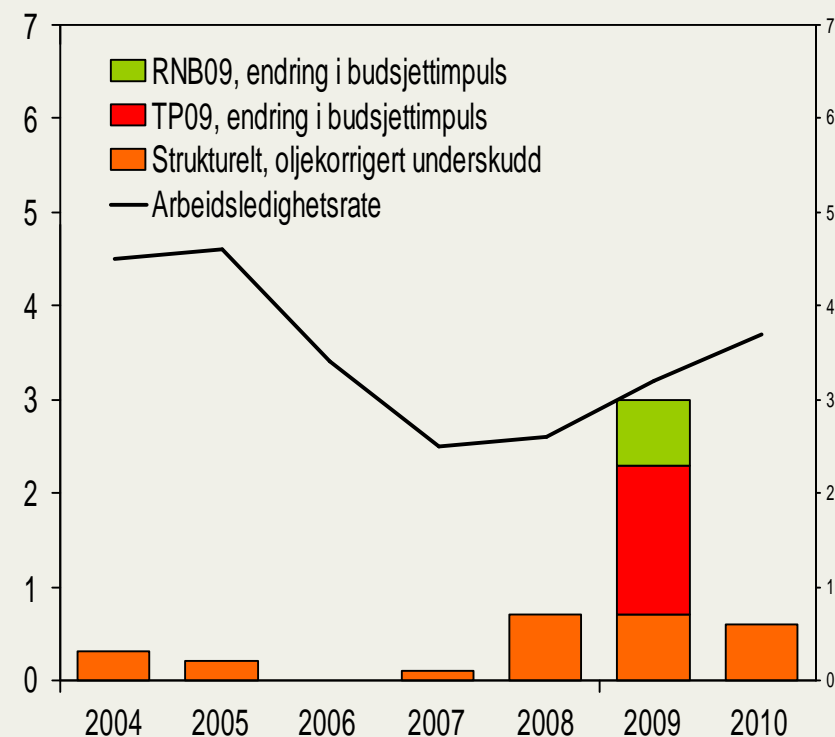

Figur 3.14 A

Moderat etterspørselsimpuls i 2010

- 2009:Tiltakspakke med kraftig vekstimpuls
- 2010: Bruken av oljeinntekter økes med om lag ½ pst. av BNP for Fastlands-Norge

Finanspolitisk impuls¹⁾ og arbeidsledighetsrate

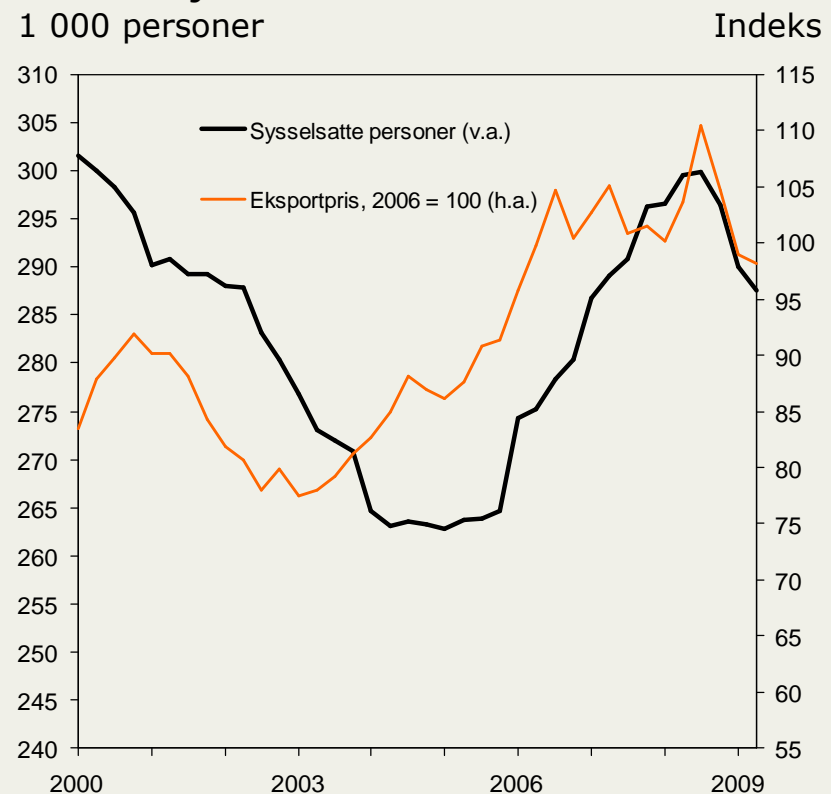

1) Endring i strukturelt, oljekorrigert underskudd i pst. av trend-BNP for Fastlands-Norge. Prosentpoeng

Hensynet til de konkurranseutsatte næringene tilsier en gradvis normalisering av bruken av oljepenger

- Det internasjonale tilbakeslaget rammer industrien ved:
 - Lavere etterspørsel
 - og lavere priser
- En sterkere krone vil forverre situasjonen

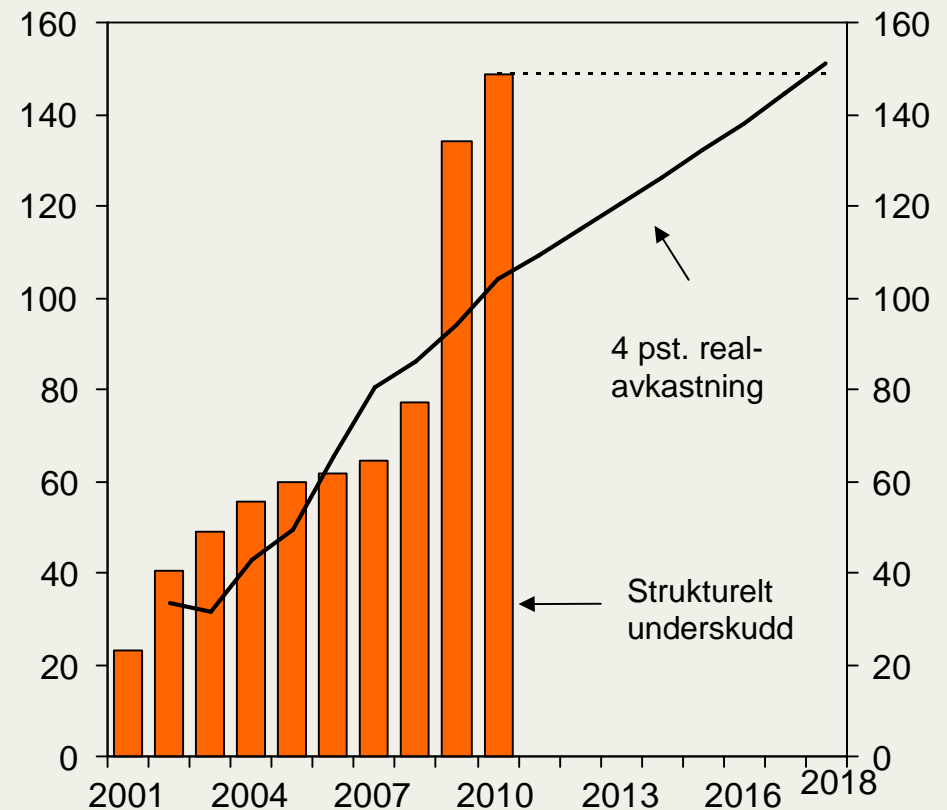
Syssetning i industrien og priser på eksport
av tradisjonelle varer i norske kroner

Også langsiktige budsjettensyn tilsier en normalisering av bruken av oljepenger

- Bruken av oljepenger ligger nå betydelig over 4-prosentbanen
- Likevel klart bedre utgangspunkt enn for andre land

Strukturelt underskudd og forventet fondsavkastning. Mrd. 2010-kroner

Etter hvert som situasjonen i norsk økonomi normaliseres, vil tiltakene trappes ned

Bytteordningen

- Minsteprisen økes
- Siste auksjon vil bli avholdt i desember

Statens finansfond

- 34 banker har søkt Finansfondet om kapital

Pengepolitikken

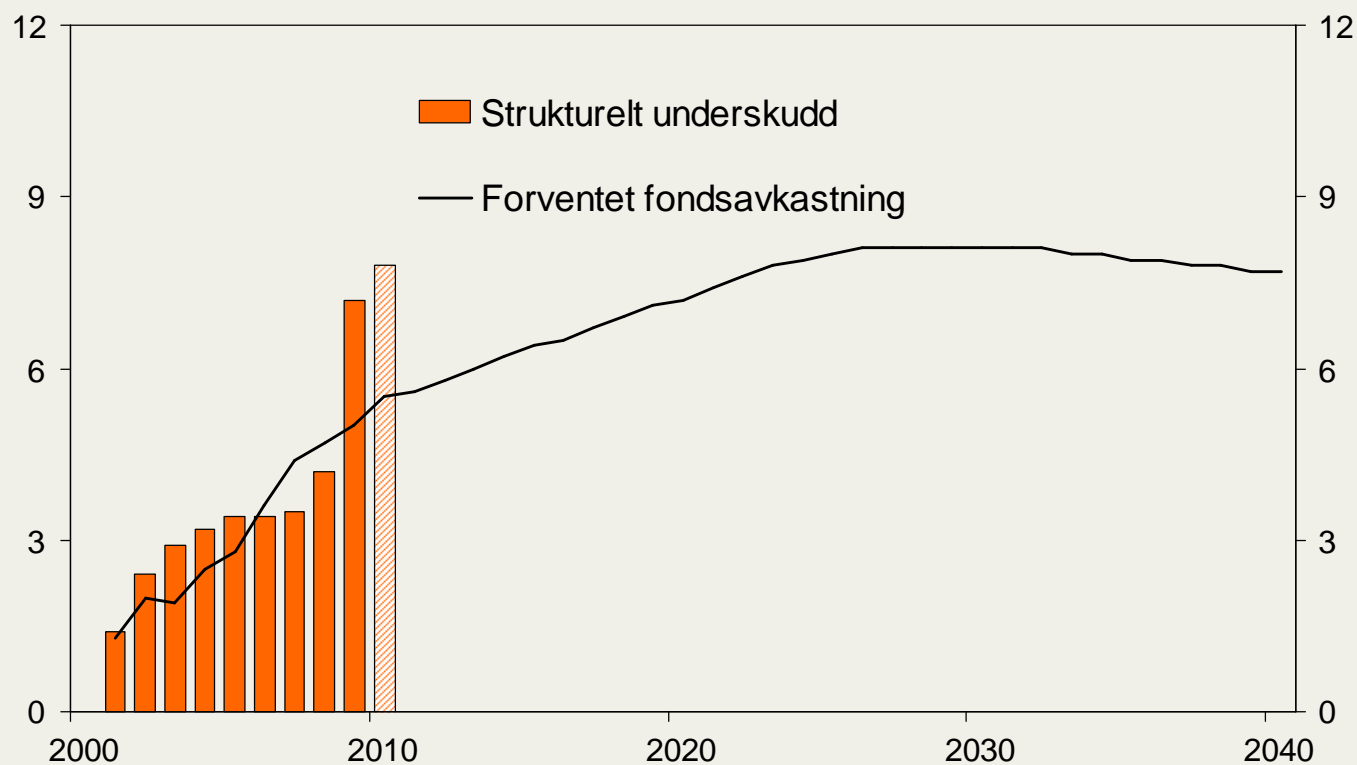
- Renten historisk lav
- Norges Bank har signalisert gradvis oppgang

Finanspolitikken

- Bruken av oljeinntekter må etter hvert bringes ned mot 4-prosentbanen

Handlingsrommet i budsjettpolitikken framover

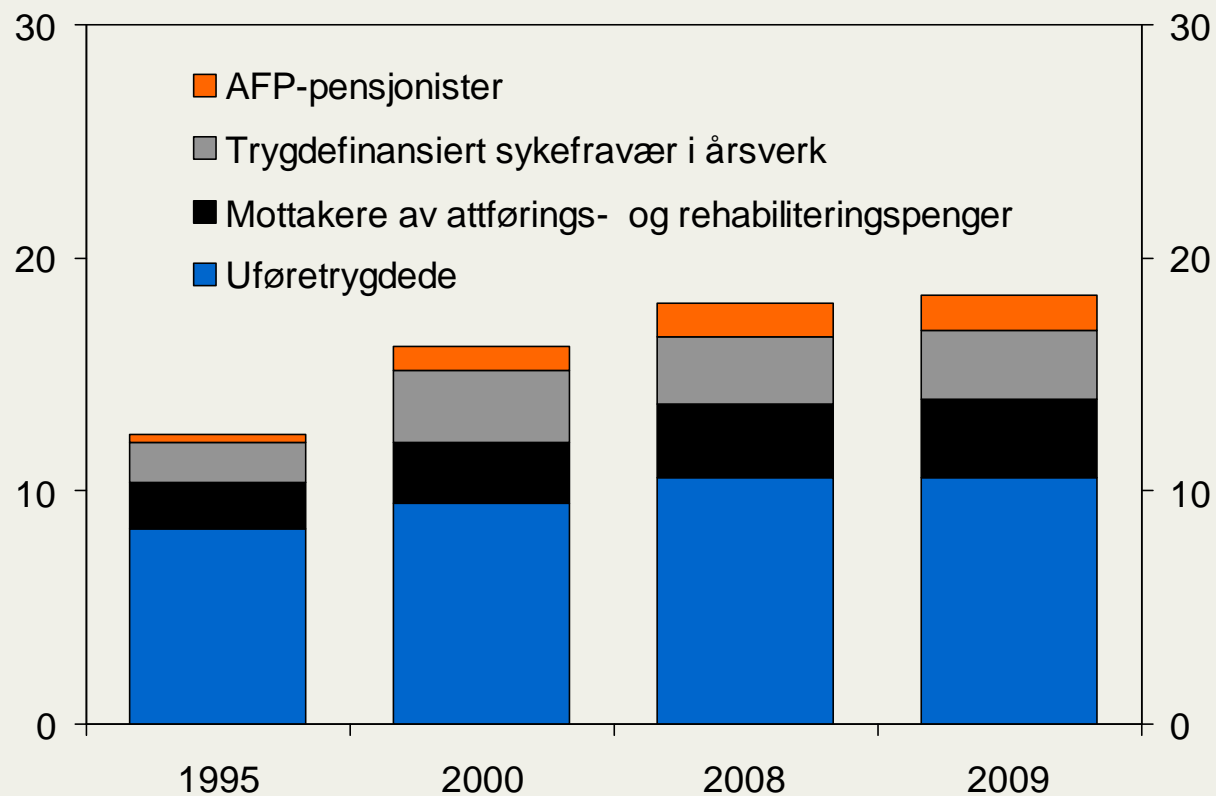
Forventet realavkastning av Statens pensjons-fond – Utland og strukturelt underskudd.
Prosent av trend-BNP for Fastlands-Norge

Figur 3.4 B

Andel av befolkningen i yrkesaktiv alder på trygdeordninger

Prosent

Figur 3.12 A